

HUMAN RIGHTS WATCH

350 Fifth Avenue, 34th Floor
New York, NY 10118-3299
Tel: 212-290-4700
Fax: 212-736-1300
Email: hrwnyc@hrw.org

Kenneth Roth, *Executive Director*
Michele Alexander, *Deputy Executive Director, Development and Global Initiatives*
Carroll Bogert, *Deputy Executive Director, External Relations*
Iain Levine, *Deputy Executive Director, Program*
Emma Daly, *Communications Director*
Barbara Guglielmo, *Finance & Administration Director*
Peggy Hicks, *Global Advocacy Director*
Dinah PoKempner, *General Counsel*
James Ross, *Legal & Policy Director*
Joe Saunders, *Deputy Program Director*

PROGRAM DIRECTORS

Brad Adams, *Asia*
Rachel Denber, *Europe & Central Asia (Acting)*
Daniel Bekele, *Africa*
José Miguel Vivanco, *Americas*
Sarah Leah Whitson, *Middle East & North Africa*
Joseph Amon, *Health and Human Rights*
John Biaggi, *Film Festival*
Peter Bouckaert, *Emergencies*
Richard Dicker, *International Justice*
Bill Frelick, *Refugees*
Arvind Ganesan, *Business & Human Rights*
Steve Goose, *Arms*
Liesel Gerntholtz, *Women's Rights*
Boris Dittrich, *Lesbian, Gay, Bisexual & Transgender Rights (Acting)*
Joanne Mariner, *Terrorism & Counterterrorism*
Alison Parker, *United States*
Lois Whitman, *Children's Rights*

ADVOCACY DIRECTORS

Philippe Boloipon, *United Nations*
Juliette de Rivero, *Geneva*
Jean-Marie Fardeau, *France*
Lotte Leicht, *European Union*
Tom Malinowski, *Washington DC*
Tom Porteous, *United Kingdom*

BOARD OF DIRECTORS

James F. Hoge, Jr., *Chair*
Susan Manilow, *Vice-Chair*
Joel Motley, *Vice-Chair*
Sid Sheinberg, *Vice-Chair*
John J. Studzinski, *Vice-Chair*
Bruce J. Klatsky, *Treasurer*
Bruce Rabb, *Secretary*
Karen Ackman
Jorge Castañeda
Tony Elliott
Hassan Elmasry
Michael G. Fisch
Michael E. Gellert
Betsy Karel
Wendy Keys
Robert Kissane
Joanne Leedom-Ackerman
Oki Matsumoto
Barry Meyer
Pat Mitchell
Joan R. Platt
Amy Rao
Neil Rimer
Victoria Riskin
Amy L. Robbins
Shelley Rubin
Kevin P. Ryan
Jean-Louis Servan-Schreiber
Javier Solana
Darian W. Swig
John R. Taylor
Catherine Zennström

Robert L. Bernstein, *Founding Chair, (1979-1997)*
Jonathan F. Fanton, *Chair (1998-2003)*
Jane Olson, *Chair (2004-2010)*

HUMAN
RIGHTS
WATCH

www.hrw.org

08 лютого, 2011р.

Президенту України
Януковичу Віктору Федоровичу
вул. Банкова, 11
Київ-220, 01220
Україна

Направляється факсом: +38 044 255 6161

Шановний пане Президенте,

Ми звертаємося до Вас з тим, щоб висловити глибоке занепокоєння щодо триваючих переслідувань органами прокуратури та правоохоронними органами, спрямованими на пацієнтів, які лікуються від наркозалежності, заклади охорони здоров'я та організації, що опікуються проблемами ВІЛ, по всій території України. Ми закликаємо Вас вжити невідкладних заходів з метою припинення застосування даної тактики, що серйозно компрометує національні зусилля щодо розповсюдження протидії поширення ВІЛ/СНІД та ставить під загрозу нещодавні досягнення у вирішенні проблеми епідемії в Україні.

В Україні найвищий рівень поширення епідемії ВІЛ/СНІД в Європі, що є також найбільш зростаючою у світі. Протягом останніх тижнів має місце систематичне переслідування організацій, що опікуються проблемами ВІЛ та пацієнтів, які отримують замісну підтримувальну терапію, що ставить під сумнів прихильність нового Уряду до вироблення ефективної відповіді епідемії ВІЛ. Ці сумні події активно підривають нове національне законодавство України щодо ВІЛ/СНІД, що вступило у дію 15 січня і яке визначає, що замісна підтримувальна терапія та обмін шприців є невід'ємними елементами національної стратегії країни з попередження ВІЛ.

18 січня 2011 року Департамент боротьби з незаконним обігом наркотиків Міністерства внутрішніх справ України видав наказ стосовно збору персональних даних пацієнтів, учасників програм замісної підтримувальної терапії, у всіх регіонах України. З того часу органи міліції переслідують пацієнтів у лікарнях та вдома. Міліція також створює перешкоди у доступі до послуг, включаючи надання необхідних ліків, у разі відмови пацієнтів надавати конфіденційну інформацію, включаючи їх ВІЛ-статус та наявність судимостей.

Неурядові організації, що працюють у сфері попередження та лікування ВІЛ, також отримали запити про надання проектної

документації, включно з матеріали, що необхідні для забезпечення фінансування міжнародними організаціями, що фактично паралізувало важливі програми з попередження ВІЛ та підтримки наркозалежних осіб. Керівники Міжнародного Альянсу з ВІЛ/СНІД в Україні та Всеукраїнської мережі людей, які живуть з ВІЛ, були викликані на бесіди до прокуратури у зв'язку з діяльністю організацій у сфері замісної підтримувальної терапії та профілактики ВІЛ.

Жорстка політика, що виглядає частиною триваючої кампанії, спрямованої на наркозалежних людей, та людей, які працюють з ними, ще більше загострилася у 2010 році. У містах по всій країні міліція здійснила рейди до наркологічних лікарень; допитує, фотографує та знімає відбитки пальців у пацієнтів; вилучає медичну документацію та ліки; бере під варту медичний персонал. Як виявилось, більшість перевірок були проведені без належних підстав та всупереч українському законодавству щодо здійснення правоохоронних заходів. Ці заходи призвели до зриву лікувального процесу, а двом лікарям пред'явлені звинувачення у незаконній торгівлі наркотиками - кримінальних злочинах, що караються тюремним ув'язненням до 10 років.

Організація Human Rights Watch провела глибоке дослідження ситуації з ВІЛ/СНІД та вживання ін'єкційних наркотиків в усьому світі, у тому числі в Україні. Наші дослідження послідовно задокументували зв'язок між жорсткою політикою, наявними процедурами реалізації правоохоронних заходів та підвищеним ризиком поширення ВІЛ/СНІД. Ми дійшли висновку, що в Україні, як і в багатьох інших країнах, присутність міліції у місцях, або поблизу знаходження програм зменшення шкоди стримує людей, які вживають наркотики, від користування цими послугами через побоювання арешту або іншого покарання, що, в свою чергу, значно збільшує ризик поширення ВІЛ та інших негативних наслідків для здоров'я.

Наркотична залежність від опіоїдів є основним джерелом епідемії ВІЛ/СНІД в Україні. Було доведено, що замісна терапія зменшує рівень використання нелегальних наркотиків, так само як і кримінальну активність, смертність від передозування, та ризиковану поведінку, пов'язану з спільним використанням шприців, а також покращує прихильність до антиретровірусного лікування ВІЛ-позитивних наркозалежних. Всесвітня організація охорони здоров'я, Офіс з наркотиків та злочинності Організації Об'єднаних Націй та Об'єднана програма ООН з ВІЛ/СНІД (UNAIDS) рекомендували застосування замісної терапії, зокрема бупренорфіном або метадоном, як невід'ємну частину стратегії попередження та лікування ВІЛ, та підтримки наркозалежних людей..

Міліцейські переслідування та жорстоке поводження з людьми, які вживають наркотики, так само як з працівниками програм допомоги, порушує фундаментальні права людини на захист від жорстокого, нелюдського та такого, що принижує гідність поводження. Втручання держави у надання інформації та послуг, що стосуються ВІЛ, включно з наданням доступної на законних підставах замісної терапії, порушує право на доступ до інформації та послуг у сфері охорони здоров'я.

Уряд України вже здійснив певні позитивні кроки у боротьбі з ВІЛ/СНІД, в основному, у сфері законодавчих та політичних реформ, включаючи нову редакцію

Закону про ВІЛ/СНІД. Станом на січень 2010 року, 15871 людина знаходилася на лікуванні. Замісна терапія має бути важливою частиною української національної програми з протидії ВІЛ-інфекції. останнім часом Україна досягла значного прогресу у цьому напрямку. Кількість наркозалежних людей, які отримують лікування метадоном та бупренорфином з використанням ліків та іншої допомоги, збільшилась з нуля у 2004 році до понад 6000 у 2011 році. Однак, ці важливі досягнення знаходяться під серйозною загрозою через вищенаведені дії органів міліції та прокуратури.

Обмеження доступу до замісної терапії буде мати надзвичайно негативний вплив на права людини, на здоров'я та життя українців, які живуть з ВІЛ, або уразливих до ВІЛ/СНІД груп населення, а також тих, хто потребує лікування від наркозалежності. Ми закликаємо Вас вжити негайних дій, спрямованих на припинення переслідувань та жорстокого поводження з боку міліції та прокуратури, що є перепорою у доступі до замісної терапії для споживачів ін'єкційних наркотиків. Ми також наголошуємо на важливості продовження здійснення прогресивних кроків у напрямку забезпечення доступності метадону та інших ліків, що використовуються у замісній терапії, для тих, хто потребує цього лікування.

З повагою,

Джозеф Емон,
Директор програм зі здоров'я та прав людини
Х'юман Райтс Вотч

Копії:

Прем'єр-міністру України
Азарову Миколі Яновичу

Уповноваженій Верховної Ради України з прав людини
Ніні Іванівні Карпачовійвул

Голові Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я
Бахтеєвій Тетяні Дмитрівні

Генеральному прокурору України
Пшонці Віктору Павлович

Міністру внутрішніх справ України
Могильову Анатолію Володимировичу

Міністру охорони здоров'я України
Ємцю Іллі Миколайовичу